

Nedomiselni člani alpskega kluba

Roko Žarnič, slovenski okoljski minister (levo) predaja predsedovanje Alpski konvenciji Robertu Reichu (desno), Švicarskemu veleposlaniku v Sloveniji.

V sredi se je v Sloveniji končala 11. konferenca okoljskih ministrov alpskih držav. Njeni rezultati so skromni. Od Švice, ki v naslednjem dveletnem obdobju prevzema predsedovanje, CIPRA sedaj pričakuje, da bo Alpsko konvencijo po dvajsetih letih vendarle oživila s konkretnim izvajanjem različnih projektov.

Ministrska konferenca Alpske konvencije, ki je potekala v nekdanjem Titovem lovskem dvorcu na Brdu pri Kranju, ni uspela privabiti niti polovice okoljskih ministrov alpskih držav. Ministre so tako na konferenci zastopali večinoma državni sekretarji in veleposlaniki. Zato je bilo 8. in 9. marca 2011 na konferenci sprejetih bolj malo sklepov, predvsem pa ni bilo sklenjenega nič takega, kar bi lahko začrtalo novo smer razvoja.

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) so še naprej pozivala, da pogodbenice Alpski konvenciji vdihnejo življenje. Ta pravni akt je namreč dobra podlaga za skupno reševanje prihodnjih izzivov v Alpah, pa naj gre za podnebne spremembe ali odseljevanje s podežolja. Od podpisa pogodbe izpred dveh desetletij so nastala številna omrežja. Občine iz celotnega alpskega prostora so se med seboj povezale, da bi se učile druga od druge, prav tako so se združili zavarovana območja in narodni parki, na znanstvenem področju so bile na vsealpski ravni opredeljene in obdelane pomembne raziskovalne teme. Vse te pobude so dokaz o učinkovitosti Alpske konvencije.

Da bi se trajnostni razvoj v praksi uveljavil v smislu Alpske konvencije, so poleg politične volje potrebna tudi ustrezna finančna sredstva. Žogica je zdaj v rokah Švice, ki je na Brdu prevzela predsedovanje Alpski konvenciji za naslednji dve leti: pokazati mora pot naprej in sprožiti pobudo za uresničevanje konkretnih projektov. CIPRA je pri tem pripravljena sodelovati in upa, da skupni mednarodni dogodek, ki je načrtovan septembra 2012, ne bo obeležil le konca švicarskega predsedovanja, temveč bo prelomnica za novi začetek Alpske konvencije.

Vira: www.cipra.org/sl/presse/porocilo-za-medije

ter www.cipra.org/sl/alpmedia/stalisca/110

Vsebina

[Nedomiselni člani alpskega kluba](#)

[Nova znamka za vodno energijo](#)

[Podeljena arhitekturna nagrada za trajnostno gradnjo](#)

[Smučarski predor pod Zugspitze](#)

[Nova prometna politika za Olimpijske igre](#)

[Medvedi na pohodu](#)

[V Avstriji se prepirajo zaradi predorov](#)

[Navodila za trajnostno ravnanje](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Nova znamka za vodno energijo

bistejša električna energija: varstvo narave in proizvodnja energije morata biti usklajena.

načrti za njihovo širitev. Okoljevarstvena organizacija zahteva, da se zaščitijo maloštevilni odseki rek, ki so ostali neokrnjeni in so ohranili sonaravno podobo. BOKU načrtuje podobno študijo za celotno alpsko območje v okviru projekta Prihodnost alpskih rek.

Viri in več informacij: www.wwf.at/de/menu27/subartikel1736 (de), www.oekomasterplan.at (de), www.ch2oice.eu (en), www.wwf.it/client/ricerca (it)

Podeljena arhitekturna nagrada za trajnostno gradnjo

Občinska zgradba v Raggalu/A: zgrajena z znanjem in čutnostjo.

skorajda puristično lepoto povezuje z visoko energijsko učinkovitostjo, je bil za člane žirije odločilnega pomena. Vsi nagrajeni projekti so za celotno alpsko območje zgled, kako se lahko skrbno ravnanje z okoljem združuje s kakovostnim življenjem.

Več informacij: www.constructive.li/sl/start.html

Smučarski predor pod Zugspitze

Načrti upravljavcev za razširitev gorske železnice na smučarskem območju Garmisch-Patenkirchen/D burijo duhove. 800 m dolg in 10 m širok predor, ki bi planoto Zugspitzplatt povezal s smučarskim območjem Ehrwalder Alm, bi omogočal smuk do doline, s tem pa bi to območje postalo tudi privlačnejše. Upravljavci žičnic upajo, da bo München izbran za gostitelja Olimpijskih iger. To bi v regijo privabilo še več turistov - pogoj za to pa je uresničitev šest milijonov evrov vrednega načrta. Prav tako se razmišlja o železnici, ki bi ljubitelje zimskih športov prepeljala na vrh.

Naravovarstveniki, kot na primer društvo za varstvo gorskega sveta, kritizirajo tekmo smučarskih območij in visoko porabo energije, potrebne za umetno zasneževanje. To je nujno, saj Garmisch že zaradi svoje nizke nadmorske višine ni smučarsko središče z zagotovljeno snežno odejo, ki je bo v prihodnje zaradi podnebnih sprememb še manj.

Podobne razprave so potekale tudi v Avstriji: 160 m dolga podzemna železnica do ledeniškega smučišča na masivu Schareck naj bi povezala Gasteinertal s koroškim ledeniškim območjem - in to počez prek Narodnega parka Visoke Ture, za kar pa bi bilo treba spremeniti zakon o narodnem parku. Februarja je bila gradnja železnice Stollenbahn zavrnjena.

Viri: www.tz-online.de/aktuelles/bayern (de), <http://derstandard.at/1295571196203> (de), www.salzburg.com/online/7mal24/aktuell (de), obvestilo za medije Društva za varstvo gorskega sveta

Nova prometna politika za Olimpijske igre

"Mednarodni olimpijski komite (MOK) pogojuje dodelitev Olimpijskih iger s tem, da je treba predvsem na gorskih območjih sprejeti posebne ukrepe za preusmeritev prometa in zmanjšanje cestnega prometa." To je eden od osmih pogojev, ki jih je Evropska prometna pobuda (ITE) predložila olimpijskemu komiteju. Zavzemajo se za skromnejše igre, ki naj bi se bolj osredotočile predvsem na šport - v interesu Alp in ljubiteljev Olimpijskih iger. Današnje zahteve, ki jih MOK postavlja kandidatom, pa pomenijo kršitev Alpske konvencije. Če bodo zimske olimpijske igre 2018 v Nemčiji, bo npr. skozi dolino Loisachtal tekla nova tranzitna cesta. "Brez kritičnih pomislekov smo se iz poročila MOK seznanili z dejstvom, da nameravata nemška kandidata vložiti 80 odstotkov investicij na področju prometa v cestno omrežje," pravi Heike Agthe iz Evropske prometne pobude.

Zelene igre v Alpah si želijo tudi v nemški planinski zvezi (Deutscher Alpenverein) - in prav zato podpirajo kandidaturo Münchna in Garmisch-Patenkirchna. Prizadevanja planinske zveze so se izplačala. Če se bo MOK odločil za Nemčijo, na območju Kaltenbrunn in Krüna ne bo tekmoval - v dobro varstva zelo občutljivih biotopov.

Vir: www.sueddeutsche.de/R5d38n/3931579 (de), www.ite-euro.com/en/download2011 (en)

Medvedi na pohodu

V Trentinu/I se veliki vsejed očitno dobro počuti. V preteklem letu so na tem območju našli 27 medvedov, medtem ko je bila medvedja populacija v devetdesetih letih ocenjena le na tri ali štiri osebe. Od takrat so v okviru projekta Life Ursus v naravni park Adamello-Brenta naselili deset slovenskih medvedov. Medvedja populacija se je v tem času ustalila in v Trentinu živi toliko medvedov, kot nikjer drugje v Alpah, lahko o medvedu preberemo v letnem poročilu Avtonomne pokrajine Trento. Medved se pojavlja predvsem na območju skupine Brenta, Paganella in zahodno od Trenta v Valli Giudicarie. Leta 2010 se je tam skotilo pet mladičkov, en medved pa je območje zapustil. Na poti v južno Slovenijo je opravil 320 kilometrov zračne linije. Tako dolge razdalje doslej še niso ugotovili pri nobenem alpskem medvedu.

Intervencijska skupina za rjavega medveda je morala v lanskem letu posredovati samo dvakrat. Kljub temu je bila škoda prijavljena v 237 primerih. Avtonomna pokrajina Trento je skupaj izplačala 118.000 evrov odškodnine, kar je več kot leta 2009. Razlog so predvsem vedenje posameznih medvedov, pomanjkanje hrane in neustrezno zaščiteni panji.

Vir: www.orso.provincia.tn.it/rapporto_orso (it/en)

V Avstriji se prepirajo zaradi predorov

Financiranje brennerskega baznega predora (BBT) je spet postalo povod za spor. Avstrijske zvezne železnice ÖBB, ki so zadolžene za 20 milijard evrov, se brez finančnega zavarovanja s strani države nočejo lotiti gradnje brennerskega baznega predora. Železničarje najbolj moti dejstvo, da obstajajo za 200 km dolge odseke dovoznih prog v Italiji zgolj predprojekti. Deloma tudi še ni bilo opravljeno trasiranje, poleg tega pa še ni zagotovljena finančna garancija. Na nemški strani še sploh niso pričeli z načrtovanjem. Nasprotniki gradnje na Tirolskem tudi opozarjajo, da "na vidiku ni direktive, ki bi predpisala, da je treba težek tovorni promet s cest preusmeriti na železnico." Negotovo je tudi, ali bo obratovanje deset milijard vrednega predora ekonomično. Cevi predora pod Gotthardom bodo pot od Münchna do Milana skrajšale in bodo dokončane do leta 2017, BBT pa ne bo dokončan pred letom 2025.

Ravno tako se zatika pri gradnji drugega velikega projekta, predora na Semmeringu. Organizacija Alliance for Nature dvomi o nepristranskosti nekaterih izvedencev pri postopku celovite presoje vplivov na okolje, saj naj bi med ÖBB in njimi obstajale poslovne vezi. Aprila naj bi bilo izdano dovoljenje za projekt in določen rok za začetek gradnje BBT. Vendar pa zgleda, da se to ne bo zgodilo.

Viri: www.sueddeutsche.de/bayern (de), www.alliancefornature.at/pdf (de), www.wirtschaftsblatt.at/archiv (de), www.listefritz.at (de)

Navodila za trajnostno ravnanje

Predvsem lokalne skupnosti so tiste, ki izvajajo Alpsko konvencijo in jo v praksi tudi občutijo ter ohranjajo ravnovesje med človekom in naravo. Stalni sekretariat Alpske konvencije je zato za italijanske, francoske in slovenske občine - za vsako državo posebej - pripravil priročnik z nasveti, kako Alpsko konvencijo uresničevati na lokalni ravni. Obenem publikacija navaja tudi primere, kako lahko občine abstraktno vsebino protokolov prenesejo v povsem konkretno politiko.

V prvem delu kratkega priročnika so pojasnjena načela Alpske konvencije in pripadajočih izvedbenih protokolov, drugi del pa na kratko oriše potek izvajanja Alpske konvencije v posameznih državah in vlogo, ki jo imajo pri tem občine. Tretji del prinaša zbirko primerov dobre prakse v vsaki od držav: za vsakega od osmih izvedbenih protokolov je izbranih nekaj primerov dobre prakse s kratkim opisom in navedno kontaktnih oseb.

Priročnik je dosegljiv na: www.alpconv.org/documents/Permanent (sl)

O tem in onem

Nagrajeno tisočletno sonaravno gospodarjenje z gozdovi

Prejemnik Bindingove nagrade za gozdove 2011 je samostan Einsiedeln. Benediktinska opatija v kantonu Schwyz je z 933 ha gozdov največji zasebni lastnik gozdov v Švici, ki že več kot tisočletje s svojimi gozdovi gospodari trajnostno in sonaravno in je zato lahko za zgled drugim lastnikom gozdov. V lastnem žagarskem obratu opravijo okoli dve tretjini razreza lesa. To koristi regionalnemu gospodarstvu in ustvarja delovna mesta v regiji. Z lesnimi odpadki ogrevajo samostansko stavbo. Maja bo nagrada za gozdove fundacije Sophie in Karl Binding uradno podeljena že petindvajsetič zapored. Z 200.000 CHF je to v Švici najvišje dotirana okoljska nagrada.

Vir: www.kloster-einsiedeln.ch/, www.binding-stiftung.ch/de/waldpreis/index

Sajasti ledeniki se talijo hitreje

Zaradi segrevanja podnebja se površina velikih ledenikov iz dneva v dan manjša. Kot ugotavlja Inštitut Paula Scherrerja (PSI) v svojih raziskavah, ki jih izvaja na pogorju Himalaje, pa je treba taljenje ledenega pokrova pripisati tudi sajastim delcem. Saje se usedajo na površino ledu, zato postane ta temnejša in se zaradi sončnega obsevanja tudi hitreje tali. Kako močan je ta vpliv in ali ga povzroča človek, doslej ni bilo povsem jasno.

Na pogorju Mount Everesta že 150 let raziskujejo snežne plasti in kot so pokazale vrtnice v ledu, so sajasti delci od leta 1975 približno trikrat bolj prispevali k taljenju ledenikov kot v predindustrijski dobi. Ali imajo sajasti delci enak vpliv tudi v primeru švicarskih ledenikov, je še predmet raziskave.

Vir: www.psi.ch/media (de), www.aqu.org/pubs/crossref/2011/2010GL046096 (en)

Via Alpina: potovalne štipendije podeljene

Vplivi podnebnih sprememb vzdolž Vie Alpine, vzgoja mladih s posebnimi pedagoškimi potrebami s pomočjo pohodništva ter geofotografska inventura rdeče poti so teme treh projektov, ki so prvič prejeli potovalne štipendije v okviru projekta Via Alpina. Poleti bodo tako na pohod odšli avstrijska študentka Elisabeth Gsottbauer, šesti razred otrok s posebnimi potrebami iz nemškega Talanderja in francoski geograf Romain Liagre. O svojih projektih bodo poročali v blogu, posneli pa bodo tudi krajši film.

Razpis za potovalne štipendije za leto 2012 v vrednosti 1000 evrov bo objavljen spomladi. Projekti, ki bodo kandidirali, bodo morali odražati vizijo Vie Alpine in trajnostno vplivati na ljudi, naravo in razvoj Alp.

Vir: www.via-alpina.org/travelfellowships

Delavnica o upravljanju tal v francoskih Alpah

Prireditve z naslovom "Kmetijstvo in urbanizem: izzivi in izkušnje na področju upravljanja tal v Alpah" se bo lotila problemov, kot so vedno večja poraba zemljišč, visoki stroški in pozidava zemljišč, katerih posledice v Alpah še posebno izrazito občutimo. Na delavnici bodo predstavljeni rezultati projektov Gorska tla in Foncimalp, ki ju izvajata organizatorja delavnice CIPRA Francija in Suaci Alpes du Nord, nato pa se bodo udeleženci razdelili v dve skupini, od katerih se bo ena intenzivno posvetila vprašanju nadaljnjega obstoja kmetij. Delavnica bo potekala 25. marca v Chambéryju/F.

Več informacij na: www.cipra.org/fr/CIPRA/cipra-france (fr)

Spreminjanje gozdov

Udeleženci seminarja Gozdarstvo in podnebne spremembe - mislimo korak vnaprej! bodo poskušali odgovoriti na vprašanje, katere so posledice, ki jih segrevanje zemlje prinaša za lesno gospodarstvo, gozdove in njihove funkcije, in katere strategije so potrebne za zagotavljanje trajnostnega razvoja gozda v kontekstu regionalnega razvoja. Na predavanjih in strokovni ekskurziji bodo poleg tega izvedeli, kakšnega pomena je prilagojeno upravljanje, se naučili oceniti posledice ravnanja v lastnem okolju in spoznali rezultate, dosežene pri izvajanju projekta cc.alps - podnebne spremembe: mislimo korak vnaprej.

Seminar, ki ga bosta organizirala CIPRA International in organizacija Fortbildung Wald und Landschaft, bo potekal 30. junija in 1. julija letos v Interlaknu v Švici. Prijaviti se je mogoče še vse do 15. maja 2011 na: www.fowala.ch (de/fr).

Vir: www.fowala.ch/manager/upload/T689B007-Flyer (de), www.weiterbildung.ch/alisearch/Glarus/Fowala (fr)

Prireditve

Predavanje: **Natural disaster symposium, dedicated to the 500th anniversary of the Idrija earthquake.** 26.3.2011. Idrija/SI. Jezik: en.

Organizira: Občina Idrija, Idrija/SI.

Informacije: www.alpenstaedte.org/de/alpenstaedte-1/idrija-alpine-town-of-the-year-2011.

Konferenca/kongres: **Alpine Climate Change Day.** 30.3.2011 – 31.3.2011. Turin/

I. Jezik: en. Organizira: EURAC research-Representing Office, Roma/I.

Informacije: www.manfredproject.eu/.

Nadaljnje izobra: **19. mednarodna krasoslovna šola "Klasični kras".**

20.5.2011 – 25.6.2011. Postojna/SI. Jezik: sl. Organizira: Inštitut za raziskovanje krasa

ZRC SAZU, Postojna/SI.

Informacije: iks.zrc-sazu.si/index.php.

Nadaljnje izobra: **Course on "Natural Hazards and Disaster Risk Management in Mountains".** 9.7.2011 – 22.7.2011. Ormea/I. Jezik: en.

Organizira: Università di Torino, Dipartimento di Valorizzazione e Protezione delle Risorse Agroforestali, Torino/I.

Informacije: www.ipromo-school.it/en/course.html.

Delavnica/seminar: **Protected Areas as Tools for Regional Development – Perspectives for Research and Management.** 13.10.2011 – 15.10.2011.

Grenoble/F. Jezik: en. Organizira: New Regional Development and Great Protected Areas NeReGro.

Informacije: www.alpconv.org/NR/rdonlyres/11FD0AA9-77F3-44A5-A54D-A7E2395FBBA2/0/Announcement_Workshop.pdf.

Saj ni res, pa je!

...Na območju Malser Haide/I že nekaj let preizkušajo, ali veter, ki piha prek prelaza Reschen/Passo Resia, poganja dve vetrnici. Prek tamkajšnjega prelaza potujejo tudi turisti, ki se odločajo za preživljanje počitnic v poletnem hladu doline Val Venosta/Winschgau.

Zdaj pa obstaja nevarnost, da se tu ne bodo več ustavljali, ampak pot nadaljevali kar naprej, skozi dolino. Načrtovana je bila namreč postavitve še sedmih vetrnic, ki pa bi zaprle pogled na najvišjo južnotirolsko goro. "Pogled na Oertler ovirata že samo dve postavljeni vetrnici," se razburjajo domačini in turisti, ki zahtevajo neoviran pogled na goro. Na srečo je deželna vlada celotno območje pokrajine končno le razglasila za območje, na katerem ne bo vetrnih elektrarn. Izjema je le vetrni park na Brennerju, tam pa Ortlerja tako ali tako ni mogoče videti. Od nekod pa mora zelena elektrika vendarle priti...

Viri: www.malserhaide.it (de/it), www.provincia.bz.it/lpa/285 (de)